

Upravi EUROHERC OSIGURANJE D.D. Sarajevo

Izveštaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja Euroherc osiguranje d.d. Sarajevo (u daljnjem tekstu "Društvo"), koji se sastoje od bilansa stanja na dan 31. decembar 2020. godine, bilansa uspjeha, izvještaja o promjenama u kapitalu i novčanim tokovima za godinu koja završava na taj dan, te sažetka značajnih računovodstvenih politika i drugih objašnjavajućih informacija.

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju objektivno i fer, u svim značajnim stavkama, finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2020. godine, te rezultate njegovog poslovanja i njegove novčane tokove za godinu koja je tada završila, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizorskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u paragrafu o revizorskim odgovornostima za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Društva u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Uvjereni smo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u godišnji izvještaj, ali ne uključuju godišnje finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije, i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

U vezi sa našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno protivrječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji. Ako, na osnovu posla koji smo obavili, zaključimo da postoji značajan pogrešan prikaz tih ostalih informacija, od nas se zahtjeva da objavimo tu činjenicu. U tom smislu mi nemamo nešto za objaviti.

Značajna neizvjesnost u vezi sa vremenski neograničenim poslovanjem

Uprava nije utvrdila postojanje materijalno značajne neizvjesnosti koja može dovesti u pitanje vremensku neograničenost poslovanja Društva. Na osnovu naše revizije finansijskih izvještaja, također nismo utvrdili postojanje takve materijalno značajne neizvjesnosti. Međutim, ni Uprava ni revizor ne mogu garantovati vremensku neograničenost poslovanja Društva.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju godišnjih finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja i uključuju prepoznate najznačajnije rizike značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed pogreške ili prijevare s najvećim učinkom na našu strategiju revizije, raspored raspoloživih naših resursa i utrošak vremena angažiranog revizijskog tima. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije godišnjih finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Utvdili smo da su niže navedena pitanja ključna revizijska pitanje koja treba objaviti u našem izvještaju neovisnog revizora.

Vrednovanje tehničkih rezervi	
Na 31. decembar 2020. godine tehničke rezerve iznosile su 58.075 hiljada KM što je 95% ukupnih obaveza Društva.	
Ključno revizijsko pitanje	Kako smo adresirali ključno revizijsko pitanje
<p>Rezerve iz ugovora o osiguranju predstavljaju pojedinačno najznačajniju obavezu Društva u izvještaju o finansijskom položaju. Tehničke rezerve Društva, koje uključuju rezerve za prenosnu premiju, rezerve za prijavljene a neisplaćene štete, rezerve za nastale a neprijavljene štete, rezerve za rentne štete, rezerve za troškove obrade šteta i rezerve za bonuse i popuste odražavaju neizvjesnost koja je sastavni dio industrije osiguranja.</p> <p>Vrednovanje tehničkih rezervi uključuje značajnu prosudbu u pogledu neizvjesnih budućih ishoda i kompleksne matematičke i statističke izračune.</p> <p>Kod rezerva za prijavljene, a neisplaćene štete, Odjel šteta određuje iznos rezerve nakon obrade svih dostupnih informacija. Podaci o štetama se agregiraju i promatraju na skupnoj razini kako bi se odredio ukupan iznos gubitaka koji će nastati za sve police po vrsti osiguranja. Modeli rezervi šteta uzimaju u obzir iskustvo, razvoj šteta, tržišne uvjete, kao i pretpostavke koje su osjetljive na pravne, ekonomske i razne druge faktore nesigurnosti kako bi se procijenili gubici. Rezerva za neistekle rizike se računa uzimajući u obzir knjižene premije, prirodu rizika i općeprihvaćene metode vrednovanja.</p> <p>Uprava provjerava štete i premije, ulazne pretpostavke za modele i odgovorni su za imenovanje ovlaštenog neovisnog aktuara koji ima zadatak pregledati procijenjene rezerve kako bi se osiguralo da su adekvatne.</p> <p>Usredotočili smo se na ovo područje temeljem značajnosti rezervi osiguranja i stepena procjene vezano uz ključne procjene i pretpostavke.</p> <p>Povezane objave u pripadajućim godišnjim finansijskim izvještajima</p> <p>Za dodatne informacije vidjeti napomenu 2 (Značajne računovodstvene politike) i napomenu 30 (Tehničke rezerve).</p>	<p><i>Revizijski postupci</i></p> <p>Koristili smo rad ovlaštenog neovisnog aktuara u obavljanju naših revizijskih postupaka koji su, između ostalog, uključivali:</p> <ul style="list-style-type: none"> • procjenu aktuarskih prosudbi korištenih u modelima, kao i usklađenosti metodologija primijenjenih od strane Društva pri izračunu rezervi u skladu s relevantnim regulatornim i izvještajnim zahtjevima, • procjenu dosljednosti primjene metodologije tijekom izvještajnog razdoblja u usporedbi s prethodnim godinama; • provjeru ulaznih podataka za izračun tehničkih rezervi kao i modela u smislu ispravnosti i potpunosti izračuna rezerve; • analizu i kritičko preispitivanje kalkulacija rezervi koje su najviše podložne neizvjesnosti i koje su najveće po iznosima; • potvrdu valjanosti testiranja adekvatnosti obaveza od strane Uprave koja je ključni test koji se provodi radi provjere da li su obveze adekvatne u usporedbi s budućim ugovornim obavezama; <p>Nadalje, proveli smo pregled informacija objavljenih u finansijskim izvještajima Društva da bismo ocijenili njihovu dostatnost u smislu razumljivosti same transakcije korisnicima finansijskih izvještaja.</p>

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Vrednovanje finansijskih instrumenata	
<p>Na dan 31. decembar 2020. godine, 44.696 hiljade KM, odnosno 44% aktive Društva čine finansijski instrumenti od čega 22.043 hiljada KM, odnosno finansijska imovina namjenjena prodaji.</p>	
Ključno revizijsko pitanje	Kako smo adresirali ključno revizijsko pitanje
<p>Pri procjenama vrijednosti vlasničkih vrijednosnih papira s kojima se ne trguje aktivno na tržištima korišteni su modeli i tehnike procjene vrijednosti primarno bazirani na tržišnim inputima temeljeni na konceptima tržišne metode.</p> <p>U skladu sa primjenjenom računovodstvenom politikom vlasničke vrijednosnice koje nemaju cijenu na aktivnom tržištu odnosno čija se fer vrijednost ne može pouzdano izmjeriti vrednuju se po trošku sticanja, umanjenoj za eventualna umanjenja vrijednosti.</p> <p>U skladu sa MRS 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje", dobitak ili gubitak od finansijske imovine raspoložive za prodaju priznaje se u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti, izuzev gubitaka od umanjenja vrijednosti. Kada se smanjenje fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju priznaje u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti i kada postoji objektivni dokaz umanjenja vrijednosti imovine, kumulativni gubitak koji je bio priznat u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti reklasificira se iz vlasničkog kapitala i priznaje u računu dobiti i gubitaka, bez obzira na to što se finansijska imovina nije prestala priznavati. Iznos kumulativnog gubitka koji je reklasificiran iz kapitala u dobit ili gubitak treba da bude razlika između troška nabave i sadašnje fer vrijednosti, umanjena za svaki gubitak zbog umanjenja vrijednosti te finansijske imovine koji je prethodno bio priznat u dobit i gubitak.</p> <p>MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ stupa na snagu sa stupanjem MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ ili nakon 1. januara 2021. godine. Društvo je izabralo da ne usvaja nove standarde prije nego oni stupe na snagu. Prema procjeni Društva stupanje na snagu novih standarda neće imati materijalan uticaj na ove pozicije.</p> <p>Usredotočili smo se na ovo područje zbog veličine i važnosti vrednovanja finansijskih instrumenata Društva, posebno dionica dioničkih društava i društava koja ne kotiraju na aktivnom tržištu, kao i kompleksnosti procjene, prikladnosti ulaznih podataka koje je Društvo koristilo prilikom vrednovanja finansijskih instrumenata.</p> <p>Povezane objave u pripadajućim godišnjim finansijskim izvještajima</p> <p>Za dodatne informacije vidjeti napomenu 2 (Značajne računovodstvene politike napomenu 19 (Financijska imovina raspoloživa za prodaju).</p>	<p><i>Revizijski postupci</i></p> <p>Naše revizorske procedure vezane za ovo područje, između ostalog, uključivale su:</p> <ul style="list-style-type: none"> • provjerili smo prikladnosti korištenih metodologija vrednovanja u skladu sa zahtjevima Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 13 – mjerenje fer vrijednosti; • pregledavanje računovodstvenih procjena iz prethodnih razdoblja i razmatranje dosljednosti u računovodstvenoj procjeni u tekućem razdoblju, kao i u metodi za njezino stvaranje u odnosu na prethodno razdoblje; • testiranje tačnosti, potpunosti i relevantnosti podataka na kojima se temelji procjena fer vrijednosti, te da li je procjena ispravno utvrđena korištenjem tih podataka i pretpostavki; • razmatranje izvora, relevantnosti i pouzdanosti eksternih podataka i informacija korištenih u procjeni fer vrijednosti; • ponovno izračunavanje procjene te pregledavanje informacija o procjeni fer vrijednosti dionice; • ocjenjivanje razumnosti i kritičko preispitivanje pretpostavki koje koristi Uprava kod procjene fer vrijednosti, te odražavaju li pretpostavke na primjeren način opažljive tržišne pretpostavke; • procjenu primjerenosti objava vezanih uz fer vrijednost i izloženost finansijskim rizicima u finansijskim izvještajima; • procijenili smo politiku hijerarhije fer vrijednosti sa zahtjevima Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 13 – mjerenje fer vrijednosti.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Uprava Društva je odgovorna za sastavljanje godišnjih finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje Uprava Društva odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja godišnjih finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške.

U sastavljanju godišnjih finansijskih izvještaja, Uprava Društva je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezana s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava Društva ili namjerava likvidirati Društvo ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini. Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo.

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorski izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa MRevS-ima, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- ✓ prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizorske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizorske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključivati tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- ✓ stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizorske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o djelotvornosti internih kontrola Društva;
- ✓ ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- ✓ zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava, bazirano na prikupljenim revizorskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnosti Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtjeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizorskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo prekine s vremenski neograničenim poslovanjem;
- ✓ ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Dužni smo komunicirati sa onima koji su zaduženi za upravljanje u pogledu, između ostalog, planiranog obima i datuma revizije, te u pogledu značajnih nalaza revizije, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koji se identifikuju tokom naše revizije.

Angažovani ovlaštenu revizor odgovoran za ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Maja Hafizović.

Sarajevo, 31.03.2021. godine

BDO BH d.o.o. Sarajevo
Fra Anđela Zvizdovića broj 1
71000 Sarajevo

_____
Mario Filipović, direktor

BDO
BDO BH d.o.o.
Sarajevo
Društvo za reviziju

_____
Maja Hafizović, ovlaštenu
revizor